

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agrippinae, 1684

9. Exemptus, an condemnandus in expensis ob non exceptionem sui
privilegii.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

cuius remissionis huius actus seu declinatorie obiectio Exempti expensis explicari debet. *arg. cap. finem de dolo & contum. ubi DD. l. eum quem ff. de iudicis.*

At vero secus, si Exemptio foret notoria notorietate, quam alibi descripsimus, d. *9. quast. 6. n. 23. 24. & seqq. eod. lib.* tum enim quia citans e iusfino di Exemptum scit aut scire debet *vide supra d. quast. 6. n. 24. & 31. cum seq.* eum non esse conveniendo coram ordinario, ratione temeritatis seu obiectae declinatorie condemnari debet, eum enim (inquit Ulpianus) quem temere adversario suo reddere oportebit. *sex. l. eum quem temere ff. de iudic. d. cap. finem ubi DD.*

10 Illud paucis videndum, num quid operetur vulgaris illa causula, quam ordinarius decreto suo remissorio adijcere solet, scilicet Remittimus salvo quod iustitia administraretur, certe superfluum eam non esse hinc animadvertimus, quod alter alterius iudicis negligentiam supplere debeat, nempe Laicus iudex negligentiam iudicis Ecclesiastici. *Aufserius de potest. Seculari super Ecclesiast. personis Reg. 4. n. 48. ordinarius negligentiam paria. n. curia seu Domini Fendi. Cuius de Feudis pari. ultima n. 14. Menoch. de Revenend. possess. Remed. 3. quast. 52. n. 354. & 414. DD. cap. ceterum de iudic. d. cap. finem ubi DD. l. eum quem ff. de iudicis, & consequenter per Analogiam quam alibi supra lib. 1. cap. 45. n. 5. induximus negligentiam Exemptorum. Aufserius in Repert. Clem. 1. 9. 10. n. 3. vers. unde in principali de officio ordinarii. In cuius confirmationem sunt quae in hac materia attulimus, cum accessus ad Papam est difficilis, ad quae compendii gratia lectorem remittimus. *vide infra lib. 4. cap. 50. n. 4. & 9. 1. n. 8. & seq.**

12 Postremo paucis hic incidit inquirendum, num eximens Exemptum in ius coram ordinario vocatum incidat in edictum, ne quis eum qui in ius vocatus est vi eximat. Ego tali casu puto cum Offitio locum huic edicto non esse, ex quo persona quae in ius vocari non potuit, exempta est. *sex. l. 1. ff. Offitio ff. ne quis eum.* Cum enim uterque male faciebat & qui eximit, & qui Exemptum coram ordinario in ius vocat, detioris tamen loco est vocans Exemptum coram verito examine, qui petitoris partes sustinet. Eademque aequitas est in quovis qui aliud quam quod debuerat in ius vocabatur. *sex. l. nam cum iter que ubi glo. verb. qui alio ac ut explicatus scripsit Paulus, dicendum est, non videri vi eximi eum, cui sit ius ibi conveniri. d. l. nam cum ubi glo. verb. non conveniri adde Peck. de iure sistendi c. 33.*

QV AESTIO IX.

Exemptus an condemnandus in expensis ob non propositam Exceptionem sui Privilegii?

Libuit proponere hanc quaestionem articulatam, in qua tamen nolo hoc loco fusius inhaerere, ex quo velut appendix ejus Decisio descendat ex quaestione quam

quam hoc eodem libro tractavimus sexto loco, dum quaesivimus, utrum Exemptus teneatur ad allegandum suum privilegium, conclusimusque tertia conclusionem, contra demmandum in expensis adjectis, tamen tam eodem loco, quam per discursum totius quaestionis nonnullis distinctionibus, quas hoc in loco, ne quod actum est agam, non fuit visum reperere, sufficit appellare Imbertum, concludentem condemnandum, nisi iudici ex actis de Exemptione constet, aut in citatorio qualitas Exemptionis exprimeretur, alioqui (inquit) quantumlibet aliunde notum esset, & litigantibus & iudicibus comparere tenetur. *Imberti inst. forens. lib. 1. cap. 26. glo. in verb. Cautus. cuius decisio pendet ex dicta quaestione sexta, ad quam fit remissio.*

Q U A E S T I O X.

Exemptionis exceptio, an opponi possit in vim declinatoriae post litem contestatam?

Hae Quaestio affinis est materiae, quam superius tractavi in sexta quaestione, ubi de prorogatione jurisdictionis disputatum est, quibus hoc in loco tantum addo, quod licet declinatoria exceptio regulariter opponi non possit post litem contestatam. *l. fin. C. de except. l. peremptoriae cum ibi not. C. senten. rescin. non posse.* Nihilominus tamen exceptio Exemptionis quandoque opponi poterit. *Guido quaest. 275. n. 4. & 5 per l. qui futurum ff. de pact. l. commissoria. ff. de pact. inter emp. & ven.* Exceptiones enim reddentes iudicium retto nullum, semper opponi possunt. *l. licet ubi D. D. C. de procurat. Marant de ord. jud. par. 6. memb. 9. n. 9.* Idque secundum intelligentiam eorum, quae dicta quaestione sexta scripti, quae hic velim haberi pro repetitis.

Q U A E S T I O XI.

Judicium Exemptorum jurisdictione an possit prorogari per non Exemptos?

S V M M A R I V M.

1. *Judices Exemptorum prorogari ab aliis non possunt.*
2. *Delegati prorogari non possunt.*
3. *Judices Exemptorum aequiparantur delegatis.*

Dubitationem facit, quod ejusmodi iudices jurisdictionem habeant, certum autem est, quod prorogatio jurisdictionis fieri possit de persona in personam,